

Gdańsk 20.10.2021

Prof. dr hab. Maciej Grzywacz,
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki
w Gdańsku.
Wydział Dyrygentury Chóralnej,
Muzyki Kościelnej,
Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu.

Zleceńodawcą niniejszej recenzji jest Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

Otrzymałem wszelką niezbędną dokumentację złożoną przez doktoranta, a także pełną dokumentację dotyczącą dotychczasowych czynności przewodowych.

Recenzja pracy doktorskiej mgra Macieja Kądzieni

pt. „Skale heksatoniczne i symetryczne jako punkt wyjścia do tworzenia indywidualnego języka improwizacji na podstawie dzieła *Maciej Kądzienia ZK Collaboration Men's Talk Kwartet*”.

Recenzja dorobku artystycznego doktoranta

Urodzony 3 marca 1990 roku w Kielcach Maciej Kądzienia jest gruntownie wykształconym muzykiem. Naukę rozpoczął w klasie fortepianu PSM I stopnia w Opocznie. Kontynuował ją jako saksofonista w Instytucie Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach. W roku wyjechał do Danii, gdzie zaczął uczęszczać do Syddansk MusikKonservatorium. W roku 2011 rozpoczął

studia magisterskie w Carl Nielsen Academy of Music. Tytuł magistra Maciej Kądziała uzyskał w roku 2015 w Rhythmic Music Conservatorium w Kopenhadze.

Dyskografia artysty obejmuje 11 pozycji. Są wśród nich publikacje autorskie oraz takie, które powstały w roli współautora wspólnie z renomowanymi muzykami krajowymi i zagranicznymi, m. in.: Maciej Kądziała „The Opening”, Maciej Kądziała „The Taste of The World”, Jerzy Małek „Forevelle”, Pimpono Ensemble „Hope Piece Love Faith”, Lopez/Kądziała Augmentation, Zagórski/Kądziała Collavoration „Double Universe”.

Saksofonista brał udział w festiwalach i koncertował w renomowanych klubach, takich jak: Festiwal Bielska Zadymka Jazzowa, Festiwal Jazz w Ruinach, Copenhagen Vinter Jazz Festival, Festiwal Jazz Niepodległości, Festiwal Złota Tarka, Festiwal Warszawa Singera, Festiwal Jazz Jantar, Festiwal Jazztopad, Christiania Jazz Club Copenhagen, Blue Note Poznań, Akwarium Jazz Club, Vertigo Jazz Club, Wrocław, Harris Jazz Piano, 12on14 Jazz Club Warszawa.

Maciej Kądziała brał udział w konkursach, był stypendystą i zdobywał nagrody. Tu wybrane jego osiągnięcia w tym zakresie:

- finalista Ung Nordic Jazz Comets w Danii
- pierwsza nagroda w kategorii solowej na Blue Note Jazz Competition
- finalista International Bucharest Jazz Contest
- finalista konkursu na indywidualność jazzową Bielskiej Zadymi Jazzowej
- stypendysta Fundacji Idella w 2011 roku za osiągnięcia w nauce.
- nagroda od Rektora Rhythmic Music Conservatorium w Kopenhadze za osiągnięcia oraz wkład w życie artystyczne życie akademickie ufundowana przez fundację Idella.

Dorobek opisany powyżej został należycie udokumentowany w materiałach, które otrzymałem. Na ich podstawie oceniam go wysoko i stwierdzam, iż Maciej Kądziała jest bardzo utalentowanym, wszechstronnym, aktywnym muzykiem i twórcą, biorącym udział w wielu wartościowych muzycznych przedsięwzięciach.

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska Macieja Kądzieli pt. „Skale heksatoniczne i symetryczne jako punkt wyjścia do tworzenia indywidualnego języka improwizacji na podstawie dzieła *Maciej Kądziela ZK Collaboration Men's Talk Kwartet*” to praca pisemna wraz z dziełem artystycznym zarejestrowanym na płycie CD. Dzieło artystyczne to zbiór autorskich kompozycji saksofonisty:

1. Men's Talk
2. Heksakomaniaqe
3. Impro Sonata
4. Mixture of Culture
5. Men's Talk Two
6. Fryziol
7. True or Not

Kompozycje zostały nagrane w następującym składzie osobowym:

Maciej Kądziela – saksofon
Mateusz gawęda – fortepian
Roman Chraniuk – kontrabas
Adam Zagórski - perkusja

Autor w pracy pisemnej wyczerpująco i jasno przedstawia swoją autorską koncepcję tworzenia indywidualnego języka improwizacji na gruncie muzyki jazzowej. Wyjaśniane w niej tezy znajdują swoje praktyczne odzwierciedlenie w załączonym dziele artystycznym. Struktura pracy jest przejrzysta, jej układ logiczny i uporządkowany. Każdy z utworów zawartych na płycie jest omówiony szczegółowo i bardzo rzetelnie - w ścisłym związku z tezą zawartą we wstępie pracy: „skale symetryczne i heksatoniczne, użyte w partiach solowych w skomponowanych przez autora pracy w utworach są rozpoznawalną częścią jego indywidualnego języka improwizacji”.

By przygotować grunt wywodu autor przedstawia w pierwszej kolejności swoje naukowe inspiracje. Omawia muzykologiczne koncepcje Josepha Schillinger'a i Nicolasa Slonimskiego. To one dały autorowi podstawę do wkroczenia na drogę kształtowania własnego języka improwizacji. Podobnie jak John Coltrane autor pracy potraktował muzyczne słownictwo wypracowane przez tych teoretyków muzyki jako materiał możliwy do wykorzystania we własnych poszukiwaniach. Słownictwo w postaci skal przez nich tworzonych stało się częścią wypracowanego przez autora języka improwizacji. Maciej Kądziera udowadnia przedstawiając swoje dzieło artystyczne, iż potrafił zintegrować owo słownictwo i doprowadzić do sytuacji, w której stało się ono naturalnym narzędziem jego wypowiedzi artystycznej.

W rozdziale poprzedzającym część pracy, w której omawiane są poszczególne utwory znajdujemy szczegółowy opis współczesnych technik improwizatorskich: *passing notes*, *approach notes*, *deleyed resolution*, *antycypacji* i *superimpozycji*. To one w połączeniu z kreatywnym myśleniem i współpracą oraz interakcją artysty z pozostałymi członkami zespołu dały możliwość uzyskania oczekiwanego efektu w postaci partii solowych tworzonych na gruncie koncepcji omawianych w pracy pisemnej.

W mojej opinii jasno widać, iż Maciej Kądziera dzięki pracy nad tymi koncepcjami uzyskał indywidualne i rozpoznawalne brzmienie swoich improwizowanych melodii. To właśnie brzmienie stanowi niejako podstawę jego języka improwizacji. Nie chodzi przy tym wyłącznie o barwę dźwięku, dynamikę i artykulację. Mam tu także na myśli równie ważny element kształtujący brzmienie fraz – konstrukcję melodii opartą o myślenie skalami symetrycznymi i heksatonikami, z całą gamą możliwych kombinacji interwałów w nich zawartych. Jak wspomina autor pracy, myślenie linearne w odniesieniu do skal nie jest jedyną opcją. Waler niepowtarzalności nadaje mu myślenie interwałowe, dzięki niezliczonej ilości możliwych interwałowych i rytmicznych kombinacji. Ten sposób kreacji podczas improwizowania jest słyszalny i daje moim zdaniem niezwykle satysfakcjonujący i oryginalny efekt.

W zasadniczej części pracy znajduje się bardzo szczegółowa analiza partii improwizowanych zawartych w dziele artystycznym będącym wraz z częścią pisemną integralną częścią doktoratu. Analiza każdego utworu jest poprzedzona jego omówieniem ogólnym, w którym

autor przybliży jego charakterystyczne cechy. Wartościową częścią tych wywodów jest każdorazowe nakreślenie koncepcji artystycznej kompozycji wraz z ideą jego powstania osadzoną w konkretnej technice kompozytorskiej.

Użyte techniki kompozytorskie są różnorodne i ciekawe. Niektóre utwory pozbawione są centrum tonalnego, co daje solistom wolność i swobodę w wykorzystaniu skal symetrycznych i heksatonicznych. Inne posiadają określoną strukturę harmoniczną, do której improwizator ściśle nawiązuje. W mojej opinii stanowi to wartość pracy i dzieła - sprawia, że tezy stawiane przez autora są jeszcze bardziej zrozumiałe i jasne. Autor pokazuje tu uniwersalność swojego języka improwizacji. Język ten dzięki sprawności saksofonisty widzę jako bardzo kreatywne narzędzie możliwe do zastosowania na bazie różnorodnych koncepcyjnie kompozycji.

Autor udowadnia w pracy pisemnej, iż skale symetryczne i heksatoniczne stanowią integralną część jego języka improwizacji. W przykładach podanych w zapisie nutowym zawarte są pogłębione analizy wykonywanych partii solowych. Prześledzenie przedstawionych analiz pozwoliło mi jasno zrozumieć koncepcje artystyczne charakterystyczne dla języka improwizatorskiego autora. Przykładów zawartych w pracy jest bardzo dużo, a ich ilość i sposób ich przedstawienia – wraz opisem skal, opisem warstwy harmoniczej oraz numerami taktów – pozwala czytelnikowi na wniknięcie w zaawansowany sposób kreowania improwizowanych melodii w kontekście też przedstawionych w pracy.

Moją szczególną uwagę zwrócił fakt, iż autor kształtując swój język improwizacji używa skal symetrycznych i heksatonicznych nawiązując co pewien czas do wcześniej w historii jazzu stosowanych zestawów dźwięków. Mam tu na myśli skale be-bopowe oraz skalę bluesową. W efekcie uzyskuje on niezwykle barwne i różnorodne efekty. Nowoczesny i odkrywczy styl autora widzę dzięki temu jako styl osadzony w tradycji i do tradycji nawiązujący. W mojej opinii ma to korzystny wpływ na wyraz artystyczny dzieła.

Konkluzja

Magister Maciej Kądziela jest przedstawicielem młodego pokolenia polskich muzyków jazzowych. Aktywnie działa na międzynarodowej scenie muzycznej jako lider własnych zespołów oraz jako sideman, tworząc i współtworząc wartościowe autorskie projekty na wysokim poziomie artystycznym. Słuchając jego kompozycji odniosłem wrażenie, że jest nie tylko bardzo dobrym saksofonistą – wirtuozem, ale również niezwykle zdolnym kompozytorem, piszącym oryginalną i intrygującą muzykę. Wysoko oceniam zarówno działo artystyczne, jak i pracę pisemną autora. Jego dorobek artystyczny jest wartościowy i godny uznania.

Teza zawarta we wstępie pracy Macieja Kądzieli: „skale symetryczne i heksatoniczne, użyte w partiach solowych w skomponowanych przez autora pracy utworach są rozpoznawalną częścią jego indywidualnego języka improwizacji” jest w niej jednoznacznie udowodniona. Strona formalna pracy – jej układ, bibliografia i część zawierająca partytury – jest poprawna i nie budzi żadnych moich zastrzeżeń.

W tym świetle pracę uważam za wartościową i spełniającą wymagania ustawowe.

Pracę doktorską Pana mgra Macieja Kądzieli pt. „Skale heksatoniczne i symetryczne jako punkt wyjścia do tworzenia indywidualnego języka improwizacji na podstawie dzieła *Maciej Kądziela ZK Collaboration Men's Talk Kwartet*” oceniam pozytywnie i wnioskuje o jej publiczną prezentację.



Prof. dr hab. Maciej Grzywacz